

Resmi Gazete
12.01.2002 Cumartesi
Sayı: 24638 (Asıl)

Yönetmelikler

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri Odası İş Makinaları Kullanıcısı (Operatör) Kurs Yönetmeliği

**Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Makina Mühendisleri
Odasından:**

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmeliğin amacı, iş makinaları operatörü yetiştirmek, yetişmiş olanlara sınav sonucu sertifika vermek, operatörle ilgili öğretim ve eğitim yaptırmak üzere Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Makine Mühendisleri Odası tarafından yetkilendirilen Oda birimlerince açılacak kurslara ilişkin esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Makina Mühendisleri Odası birimlerince düzenlenecek kursların açılış ve işleyişi ile bu kurslarda görev alacak personelin görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik; 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanunu hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelikte;

- a)** TMMOB Makina Mühendisleri Odası "ODA",
- b)** İş makinasını sevk ve idare eden kişi "OPERATÖR",
- c)** Yol, inşaat makinaları ile benzeri tarım, sanayi, bayındırlık, milli savunma ile çeşitli kuruluşların iş ve hizmetlerinde kullanılan, iş amacına göre üzerine çeşitli ekipmanlar monte edilmiş, karayolunda insan, hayvan ve yük taşımada kullanılmayan motorlu araçlar "İŞ MAKİNASI",
- d)** Şube Yönetim kurulu önerisi ve Oda Yönetim Kurulu onayı ile görevlendirilen üye "KURS MÜDÜRÜ",

e) Milli Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğünün 11/4/1997 tarihli ve 53275 sayılı makam olurlu Esaslarının 8 inci maddesinin -b- bendi gereğince Oda tarafından belgelendirilmiş kişi "ÖĞRETİCİ",
f) Operatör belgesi almak amacı ile kursa katılan kişi "KURSIYER", olarak tanımlanmıştır.

Başvuruda Aranacak Belgeler

Madde 5- Kurslara müracaat eden adaylardan aşağıdaki belgeler istenir:

- a)** Sağlık Raporu (2918 sayılı Trafik Kanununun -c- bendine uygun),
- b)** Sabıka Kaydı (2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun değişik 41 inci maddesinin (e) bendine uygun),
- c)** Öğrenim Belgesi (En az ilkokul/ilköğretim mezunu olmak),
- d)** 2 adet fotoğraf,
- e)** Nüfus cüzdanı fotokopisi (18 yaşını bitirmiş olmak),
- f)** İş Makinaları Kursu Müracaat Formu (EK-1),
- g)** İş Makinaları Kursu katılım bedeli makbuzu. (Katılım Bedeli Şube Yönetim Kurulu önerileri ve Oda Yönetim Kurulu tarafından yılda 2 kez belirlenir).

Kurs Programı ve Uygulaması

Madde 6- Eğitim programı Teorik ve Uygulamalı olarak yapılacaktır. Çalıştığı yerde iş makinası olan kursiyerin uygulaması işyerinde yaptırılacaktır. Diğer kursiyerler kurs müdürlüğünce sağlanacak iş makinasında uygulama yapacaktır. Her kurs için dönem planı ve ders dağıtım çizelgesi yapılarak öğretici ve kurs müdürü tarafından imzalanacaktır. Bu maddede belirtilen ders saati asgari olup, iş makinası özelliğine göre ayrıca 6-12 saat daha ders verilebilir. Ders programı aşağıdaki gibidir.

İş makinasının teknik yapısının ve sistemlerinin öğretilmesi (12 ders saati):

A) Motorun tarifi ve çeşitleri

B) Motorun belli başlı parçaları

C) Motorun çalışma sistemleri ve prensipleri

- (1) Ateşleme sistemi
- (2) Yağlama sistemi
- (3) Soğutma sistemi
- (4) Yakıt sistemi

D) Elektrik sistemi

- (1) Marş ve Şarj sistemi
- (2) Akü
- (3) Aydınlatma sistemi

E) Operatör kabininin tanıtılması

- (1) Göstergeler

(2) Kaldırma ve indirme takım ve levye sistemleri

F) Aktarma organları

(1) Debriyaj sistemi

(2) Vites kutusu

(3) Şaft

(4) Diferansiyel

(5) Tekerlekler

(6) Fren Sistemi

(7) Ön düzen donanımı

(8) Süspansiyon donanımı

(9) Şasi ve kaporta yapısı

(10) Lastikler

G) Hidrolik ve hidrostatik sistemler

H) Pnömatik sistemler

(1) İş makinasının her türlü ataşman ve ekipmanın tanıtılması, yerinde ve doğru kullanılması (10 ders saati)

(2) İş makinasının kullanımında emniyetin, güvenliğin sağlanması, ekonomik, verimli şekilde kullanılması, aracın ayarları ile ilgili bilgi ve becerinin kazandırılması. (12 ders saati)

(3) İş makinasının periyodik bakımı (6 ders saati)

(a) Koruyucu bakımın önemi.

(b) Günlük bakım.

(c) Haftalık bakım.

(d) Aylık bakım.

(e) 6 aylık ve yıllık bakım.

(f) Yeni iş makinalarında ilk bakım.

(4) İş makinasının arıza belirtilerinin öğretilmesi, operatör tarafından giderilebilecek arızalar (10 ders saati)

(a) Elektrik donanımında meydana gelen basit arızaların giderilmesi.

(b) Soğutma donanımında meydana gelen basit arızaların giderilmesi.

(c) Yakıt donanımında meydana gelen basit arızaların giderilmesi.

(d) Yağlama donanımında meydana gelen basit arızaların giderilmesi.

(e) Aktarma oranlarındaki meydana gelen basit arızaların giderilmesi.

(f) Tekerlek ve lastikteki basit arızaların giderilmesi.

(5) İş makinasının özelliğine göre enerji tasarrufu, çevre ilişkisi (6 ders saati)

(6) İş makinalarını taşıma kuralları ile ilgili olarak Karayolları Genel Müdürlüğü yetkili birimlerinden alınacak Özel Yük Taşıma İzin Belgesi hakkında genel bilgiler (2 ders saati)

(7) Her türlü inşaat çalışmaları sırasında yapılacak trafik işaretlemeleri hakkında genel bilgiler (2 ders saati)

Ders Süresi

Madde 7- Bir ders süresi 40 (kırk), dinlenme süresi 10 (on) dakikadır.

Çalışma Saatleri

Madde 8- Kurs müdürlüğünce tespit edilir.

Sınav

Madde 9- Kursiyerlerin teori ve uygulama sınavlarında dört hakları vardır. Sınava girmeyen kursiyerler sınava girmiş kabul edilir ve başarısız sayılır. Dört sınav sonunda başarısız olan kursiyer evraklarını tekrar hazırlar ve ücretini ödemek suretiyle yeniden başvurur. Kursiyerin devamsızlık hakkı yoktur. Her ne sebeple olursa olsun derslerin herhangi birine katılmayanlar sınavlara alınmazlar. Sınavlar yazılı ve uygulamalı olarak yapılır. Yazılı, uygulama sınavında geçerli not 70'dir. Uygulama sınavı kursiyerin iş yerinde kendi çalışma ortamında yapılabilir. Sınav soruları öğretici tarafından hazırlanır. Sınav sonucu başarılı olanlara Operatörlük Belgesi (**EK - 2**) verilir. (EK - 2)de verilen operatör belgesinde yer alan belge numarası bölümündeki birinci hane Şube merkezinin bulunduğu ilin plaka numarasını, ikinci hane kursun düzenlendiği yılın son iki rakamını, 4 rakamdan oluşan üçüncü hane ise Oda Merkezi tarafından bir sıra dahilinde basılan numaraları temsil eder ve Şube Yönetim Kurullarınca kurs dönemi bitiminde bu belge hazırlanır ve onaylanır.

Kurs Açılması

Madde 10- Kurs açılmasında aşağıdaki esaslara uyulur:

a) Kursun açılması kurs müdürü önerisi ile Şube Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Kurs Müdürü, Şube Yönetim Kurulu önerisi ile Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenen Şube teknik görevlisidir. Kurs Müdürüne herhangi bir şekilde ücret ödenmez.

b) Her kurs dönemi bitiminde Şube Yönetim Kurulu tarafından Müracaat Formları **EK-1**), Operatör Belgesi (EK-2), İş Makinaları Operatör Yetiştirme Kursu Devam Çizelgesi (EK-3) ve İş Makinaları Operatör Yetiştirme Kursu Sınav Çizelgesi (EK-4) Şube rşivinde toplanır. Şube Yönetim Kurulu Operatör Belgesi verilen kişilerin isim ve soyadları ile birlikte belge numaralarını Oda Yönetim Kuruluna bildirir.

c) Kurs öğreticisi, konusunda uzman Oda üyesidir. Kurs öğreticilerinin ders saati başına ücretini Oda Yönetim Kurulu belirler.

Yürürlük

Madde 11- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 12- Bu Yönetmelik hükümleri Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.

EK-1

TMMOB

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

..... Şubesi

İŞ MAKİNALARI OPERATÖRÜ YETİŞTİRME KURSU BAŞVURU FORMU

|AÇIKLAYICI BİLGİLER

|- Kursa katılım için Başvuru Formunun doldurulup aşağıdaki evraklarla birlikte başvurulması gerekmektedir.

|- Katılım 10 kişi ile sınırlandırılacaktır.

|- Başvuruda öncelik sırası esas alınacaktır.

|- 10 kişilik kontenjan dolduğunda kurs ücreti yatırılan ancak kursa alınmayanların kurs ücretleri iade edilecektir.

|- Kurs ücreti..... -TL/kişi olup, ... no'lu hesaba yada Şubemiz veznesine yatırılması gerekmektedir.

|Kurs Tarihi: ..... Kurs Gün ve Saati:

|.....|

|Yer : .....

|.....|

|Adres : .....

|.....|

|BAŞVURU SIRASINDA VERİLMESİ GEREKENLER

|1. 2 Adet 4X6 cm. Fotoğraf

|2. 1 Adet Nüfus Cüzdanı örneği ya da fotokopisi,

|3. Kurs ücretinin Oda'nın banka hesabına yatırılması halinde banka dekontu,

|4. Sağlık raporu (2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun değişik 41 inci maddesinin (c) bendine uygun)

|5. Cumhuriyet Savcılığı Belgesi (2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun değişik 41 inci maddesinin |

| (e) bendine uygun)